

# Ön hogyan tanít lovának új feladatot?

## Móro Lajos, négyesfogathajtó magyar bajnok, válogatott versenyző

A fogathajtásban nagyon sok mindent új feladatnak tekinthetünk a ló számára. Most például díjlovak érkeztek hozzám Németországból – nekik új feladat az is, hogy fogatban kell menniük. Először óvatosan folszerszámazzuk, majd megvezetjük őket egy rutinos ló mellé befogva, lépésben. Azután elengedve, hosszú egyenesen megyünk lépésben, majd ügetésben.

A mostani lovaim már elsőre kiválóan működtek. Ez múlik azon is, hogy jó az idegrendszerük, és azon is, hogy sokat foglalkoztak velük. Nekik ez egy feladat, amit végre akarnak hajtani, együtt akarnak működni az emberrel. Mindegyik ló minden pozícióban megtalálta magát.

Ha egy ló már az első néhány alkalommal nagyon ellenkezik, nem akar dolgozni fogatban, akkor én nem hiszek benne, hogy megszereti ezt a fajta munkát. Kényszeríteni sosem kényszerítenék egy lovat. Ha nem szívesen csinálja, semmi értelme erőltetni, mert versenyhelyzetben nagy az esélye, hogy visszajára fordul a dolog!

A következő új feladat, amikor előre fogok be egy lovat. Itt még nehezebb a dolga, mert nincs rúd, és egyre kevesebb a segítség is. Gyakorlatilag magától kell tennie a dolgát, és azt is el kell viselnie, hogy a hátsó ló néha nagyon közel van hozzá. Ebben a pozícióban is először megvezetve, egy másik rutinos ló mellett tanítom, ami „húzza” magával.

A fogatmunka újdonsága a lovak számára, hogy megértsék, mit kérek tőlük, annak ellenére, hogy egy segítséggem van, a szár és néha az ostor, ami kissé helyettesítheti a csizma funkcióját, de ezt sem használhatom mindig. Mégis, egy négyesfogatban is minden ló hajlik, és tudja, mit kell csinálnia!

A feladatok elkezdéséhez alapvető, hogy a lovak támaszkodjanak megfelelően. Jó nagy körökön kezdek el dolgozni, és figyelek a megfelelő hajlításra, állításra. Ehhez finom ostorsegítségeket használok, és nagyon fontos a megfelelően beállított szár is. Amikor itt már szépen, kényelmesen hajlanak, akkor egyre szűkebb köröket, nyolcasokat, kigyóvonalakat csinállok. Ezek azok a feladatok, amelyek rávezetik a lovakat, hogy hajlításban és állításban menjenek akkor is, ha az egyetlen segítség a kéz.

A fogathajtásban határozottabbak a felvételek is, mint lovas alatt, és hiányzik a lovas dereka, csizmája, az előrehajtó segítség. Mégsem szabad megakadniuk, hanem menniük kell tovább, ütemesen. Egy díjlovaglásból jött ló ezért eleinte visszaesik, de a faránál adott előrehajtó segítséggel rá tudom vezetni, mit kérek tőle.

A négyesfogatban tulajdonképpen minden pozíció egy új feladat, amit meg kell tanulni a lónak, hiszen máshová befogva kicsit más a szerepe is. A hátsó lónak például az első nyomvonalát kell követnie, tartani a rudat, húzni a kocsit. Sokat kell gyakorolni nagy körön az ostor segítségével megtámogatva, amíg egy ló megérzi, hogy tartsa a rudat, húzza a kocsit, és akkor forduljon, amikor az első ló nyomvonalába ér.

A díjhajtásban 2006-ban vezették be a vállat be feladatot. Az igazi nehézsége az, hogy az első két lónak egyszerre kell végrehajtania, miközben a hajtó segítségei korlátozottak a díjlovaséhoz képest! A feladat tanításánál a belső kézzel állítok, a külsővel ellentartok, az ostor odahelyezésével pedig megértetem, hogy nem azt várom, hogy forduljon el, hanem egy egészen más mozdulatot. A tanítást kerítés vagy sövény mellett haladva kezdem úgy, hogy kifelé néznek, így lehetőségük sincs elfordulni. Amíg megértik, a feladat tanítása mindig egy türelemjáték.

Helyesen végrehajtani az állj feladatot szintén kihívás a fogathajtásban. A négy lónak egyszerre kell megállnia, ráadásul mindnek négy lábon, majd egyszerre elindulni. Itt a hang a legfontosabb segítségem. Először kettesével gyakoroljuk be, hogy szóra azonnal reagáljanak.

A maraton tartogatja mégis a legtöbb tanítandó feladatot. A hát-sók ilyenkor el vannak engedve, nincs szoros kontaktus a szájjal. >

